

जिल्हा उद्योग केंद्र, परभणी

पत्ता:- कारेगांव नांका, परभणी दुरध्वनी क :- ०२४५२-२२३४४७/२२६१६३

E-mail :- didicparbhani@maharashtra.gov.in

विविध योजनांची माहिती

जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजना (जिल्हा स्तरीय योजना अंतर्गत योजना)

निमशहरी व ग्रामिण भागात अति लहान उद्योगांना आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून त्यांचा विकास साधणे व याद्वारे अधिक रोजगारसंधी व स्वयंरोजगार निर्माण करण्यासाठी जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजना सुरु करण्यात आली. ही योजना राज्यस्तरीय योजना असून उद्योग संचालनालय तसेच त्यांच्या अधिपत्याखाली येणाऱ्या जिल्हा उद्योग केंद्र कार्यालयामार्फत राबविली जाते.

पात्रता -

१. शिक्षणाची व वयाची अट नाही.
२. उद्योग, लघु उद्योग नोंदणीस पात्र असावा.
३. उद्योगामधील यंत्रसामुग्री गुंतवणूक रु. २ लाखाचे आत असावी.
४. उद्योग १ लाख पेक्षा कमी लोकवस्ती (१९८१ च्या प्रगणनेनुसार) असणाऱ्या गावामध्ये सुरु करता येतो.
५. चालू उद्योगाचा विस्तार करण्यासाठीही या योजनेचा लाभ घेता येतो.

वैशिष्ट्ये -

१. ६५ ते ७५ टक्के बँक कर्ज.
२. बीज भांडवल २० टक्के कमाल मर्यादा रु. ४०,०००/- सर्वसाधारण गटाकरिता.
अनु. जाती/जमातीच्या लाभार्थीस ३० टक्के कमाल रु. ६०,०००/-.
३. स्वतःचे ५ टक्के भांडवल.
४. बीज भांडवल परतफेड ८ वर्षे.
५. व्याज दर ४ टक्के.

सुधारित बीज भांडवल योजना (एसएमएस)
(जिल्हा स्तरीय योजना अंतर्गत योजना)

उद्दिष्टे -

- शहरी व ग्रामिण भागातील सुशिक्षित बेरोजगार युवकांना स्वयंरोजगारासाठी बीज भांडवलाच्या रूपाने अर्थसहाय्य करणे.

पात्रता -

- कमीत कमी ७ वी पास.
- वयोमर्यादा १८ ते ५० वर्षे.
- अर्जदार महाराष्ट्राचा किमान १५ वर्षांचा रहिवासी असावा.
- शिक्षणाची अट कुशल कारागीरांसाठी पात्रतेनुसार शिथिल करण्यात येते.

वैशिष्ट्ये -

शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र. इपीपी-२००७/(११९८)/उ-७, दि. १८ मे, २००७ नुसार खालीलप्रमाणे धोरणात्मक बदल करण्यात आलेले आहेत.

- प्रकल्प मर्यादा रु. २५.०० लाखा पर्यंत आहे.
- बीज भांडवल कर्जाचे प्रमाण बँक / वित्तीय संस्थांनी मंजूर केलेल्या प्रकल्प खर्चाच्या १५% राहिल.
- बीज भांडवल कर्जाची कमाल मर्यादा रु. ३.७५ लाख राहिल.
- बँक कर्ज ७५ टक्के.
- रुपये दहा लाखा पेक्षा कमी प्रकल्प खर्च असलेल्या प्रकल्पांमध्ये बीज भांडवल कर्जाचे प्रमाण पुढीलप्रमाणे राहिल :

१. सर्वसाधारण प्रवर्गातील लाभधारकांसाठी	१५%
२. अनु. जाती/जमाती, अपंग, विमुक्त व भटक्या जाती/ जमाती आणि इतर मागासवर्गीस उमेदवारांना	२०%
- **बीजभांडवल सहाय्यावर आकरावयाचे व्याज -** बीज भांडवलाची रक्कम मृदू कर्ज (सॉफ्ट लोन) म्हणून दरसाल ६% व्याजाने देण्यात यावे.
- बीज भांडवल कर्जाच्या रकमेची विहित कालावधीत परतफेड करण्यात आली नाही तर थकीत रकमेवर द.सा.द.शे. १ टक्का दंडनीय व्याज आकारण्यात यावे.
- बीज भांडवली कर्जाच्या रकमेची नियमितपणे विहित कालावधीत परतफेड करणाऱ्या लाभार्थींना ३ टक्के रिबेट देण्यात येतो. म्हणजेच नियमित परतफेड करणाऱ्यांना व्याजाचा दर ३% प्रमाणे लागू होईल.
- शासन निर्णय १५ सप्टेंबर, २००३ अनुसार कर्जदाराने थकीत मुद्दल व व्याज एक रकमी भरणा केल्यास त्यास दंडनीय व्याज माफ आहे. अशा प्रकरणामध्ये द.सा.द.शे. १% दराने दंडव्याज आकारण्यात यावे व वरील व्याज पूर्वलक्षी प्रभावाने दि. १/१०/१९९३ पासूनच्या सर्व चालू प्रकरणांना लागू करावे.
- सदर योजना वाहन व्यवसाय, व्यापार व उद्योगासाठी लागू आहे.
- कर्जाची परतफेड ७ वर्षांच्या आत करावयाची असून सुरुवातीचा ३ वर्षे विलंबावधी (वाहनांसाठी ६ महिने) निश्चित करण्यात येईल.

उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम (जिल्हा स्तरीय योजना अंतर्गत योजना)

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वयंरोजगारासाठी प्रवृत्त करण्याच्या दृष्टीने उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविला जातो. सदर प्रशिक्षण कार्यक्रमात मार्गदर्शक शिबिरे व प्रशिक्षण शिबिरे घेतली जातात. त्यामध्ये उद्योग / सेवा यांकरिता मार्गदर्शन देण, जागेसंबंधी आवश्यक तरतूदी, प्रकल्प अहवाल तयार करणे, निरनिराळे परवाने मिळविण्याच्या पध्दती विक्रीकरिता आवश्यक बाबी इत्यादीबाबत उपयुक्त माहिती दिली जाते. या योजनेमध्ये महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र, मिटकॉन व उद्योग संचालनालयाने मान्यता दिलेल्या अशासकीय कुशल प्रशिक्षक संस्थांमार्फत खालीलप्रमाणे प्रशिक्षण कार्यक्रम घेण्यात येतात.

१. उद्योजकता परिचय कार्यक्रम (१ दिवस, अनिवासी)

एक दिवसाच्या परिचय कार्यक्रमात व्यवसायाची निवड, उद्योजकीय व्यक्तिमत्व विकास, व्यवसाय व्यवस्थापन, शासनाच्या विविध संस्था व अर्थसहाय्य देणाऱ्या संस्था व त्यांचेमार्फत राबविल्या जाणाऱ्या योजनांची माहिती दिली जाते. प्रति प्रशिक्षण कार्यक्रम ६००/- रुपये खर्च राहिल.

२. उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम (१२ दिवस, निवासी)

सदर प्रशिक्षण कार्यक्रम १२ दिवसाचे, निवासी व भोजन व्यवस्थेसह आहे. उद्योजकता परिचय कार्यक्रमात निवडलेल्या प्रशिक्षणार्थ्यांना उद्योगांशी संबंधित कलागुणांचा विकास व माहिती मिळण्याचा प्रशिक्षणात प्रामुख्याने समावेश आहे. प्रति प्रशिक्षणार्थी रु. ४०००/- संस्थेस देण्यात येतात.

३. तांत्रिक प्रशिक्षण कार्यक्रम (१५ दिवस ते २ महिने, अनिवासी) :-

या प्रशिक्षण कार्यक्रमात उत्पादन/सेवा उद्योगांशी निगडित तांत्रिक प्रशिक्षण देण्यात येते. हे प्रशिक्षण अनिवासी असून प्रशिक्षणार्थीस १५ दिवसाकरिता रु. ५००/- आणि दरमहा रु. १०००/- तसेच २ महिन्याच्या प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी रु. २०००/- विद्यावेतन देण्यात येते. तसेच प्रति प्रशिक्षणार्थीस रु. ३०००/- संस्थेस देण्यात येतात.

जिल्हा पुरस्कार योजना

लघु उद्योग सुरु करणाऱ्या उद्योजकांना प्रोत्साहन मिळावे व त्यांनी संपादन केलेल्या प्रथित यशाची साभार पोच द्यावी, या हेतूने राज्य सरकारतर्फे जिल्हा पातळीवर जिल्हा पुरस्कार योजना १९८५ साली सुरु करण्यात आली. कमीत कमी ३ वर्षे नोंदणी झालेला आणि सलग दोन वर्षे उत्पादन करीत असलेल्या घटकाचा मालक / भागीदार / संचालक जिल्हा पुरस्कारासाठी पात्र ठरू शकतो. पुरस्कारासाठी उद्योजकाची निवड जिल्हा स्तरावरील जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती करते. पुरस्कारासाठी उद्योजकाची निवड, विकासाचा वेग, तंत्रज्ञानाचा वापर, स्वावलंबन घटकाचे स्थान, उत्पादन विकास व गुणवत्ता नियंत्रण आयाता पर्याय, निर्यात उत्पादनातील बदल, व्यवस्थापन इ. निकषावर केली जाते. मागासवर्ग / अनुसूचित जाती जमातीच्या उद्योजकांना निवडीसाठी अतिरिक्त गुण दिले जातात. जिल्हा पुरस्काराचे वितरण २६ जानेवारी रोजी मुख्य शासकीय समारंभाचे वेळी शक्यतो करण्यात येते.

या योजने अंतर्गत प्रत्येक जिल्ह्यात दोन पुरस्कार देण्यात येतात. रु. ५०००/- रोख अधिक गौरव चिन्ह आणि शाल असा पहिला पुरस्कार व रु. ३०००/- रोख अधिक गौरव चिन्ह आणि शाल असा दुसरा पुरस्कार दिला जात होता. तथापि शासन निर्णय क्र. लउधो-२००५/(८३९२)/उद्योग-७, दि. १८/०९/२००६ या रकमेत वाढ होवून सन २००६-२००७ पासून प्रथम पुरस्कार रु. १५०००/- व द्वितीय पुरस्कार रु. १००००/- असे पुरस्कार देण्यात येत आहे. तसेच या सोहळ्यासाठी स्मृतीचिन्ह, शाल, श्रीफळ, निमंत्रणपत्रिका इ. येणाऱ्या खर्चासाठी रु. ५०००/- इतकी रक्कम मंजूर करण्यात आली आहे.

औद्योगिक सांख्यिकी शाखा

उद्योग आधार जापन

राज्यातील जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांना एंटरप्रायझेस मेमोरंडम देण्याचे काम केले जाते. सुरुवातीला उपक्रमांना भाग-I एंटरप्रायझेस मेमोरंडम देऊन उत्पादन सुरु झाल्यावर भाग-II एंटरप्रायझेस मेमोरंडम देण्यात येत होते.

सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रम मंत्रालय, भारत सरकार याची अधिसूचना क्र.एसओ-२५७६ (इ), दि.१८.०९.२०१५ अन्वये सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रम अधिनियम-२००६ अंतर्गत सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांनी दि.१८.०९.२०१५ पासून उद्योग आधार जापन दाखल करण्याबाबत अधिसूचना जारी केली आहे. त्यानुसार उद्योग घटकांनी <http://udyogaadhar.gov.in> या वेबसाईटवर उपलब्ध ऑनलाईन अर्जामध्ये नोंदणी करण्याबाबत सूचित केलेले आहे. नोंदणी करण्यास काही अडचणी असल्यास जिल्हा उद्योग केंद्राशी संपर्क साधण्याबाबत कळविण्यात आलेले आहे.

सामुहिक प्रोत्साहन योजना-२०१३

- **औद्योगिक संवर्धन अनुदान (Industrial Promotion Subsidy)** - महाराष्ट्र शासनाने नविन औद्योगिक धोरणंतर्गत सामुहिक प्रोत्साहन योजना-२०१३ दि.०१.०४.२०१३ पासून चालू केली असून सदर योजना दि.३१.०३.२०१८ पर्यंत चालू राहणार असून त्यामध्ये उद्योगांच्या संवर्धन व आर्थिक प्रोत्साहनांचा समावेश केला आहे. नविन औद्योगिक धोरणानुसार लघु/मध्यम/ मोठ्या उद्योगांना यापुढे दि.०१.०४.२०१३ नंतर औद्योगिक संवर्धन अनुदान म्हणून लाभ होणार आहे. हा लाभ उद्योगामध्ये केलेल्या स्थीर भांडवली गुंतवणूकीच्या प्रमाणात उपलब्ध होणार आहे. राज्यातील तालुक्यांच्या वर्गवारीनुसार स्थीर भांडवली गुंतवणूकीतील टक्केवारीची मर्यादा तसेच अनुदान द्यावयाचा कालावधी निश्चित करण्यात आलेला आहे. त्याची माहिती खालील प्रमाणे आहे. सदर अनुदान हे अस्तित्वात असलेल्या उद्योग घटकाचे विस्तारीकरण किंवा आधुनिकीकरण याकरीता देखील लागू आहे.
- **सूक्ष्म, लघू व मध्यम उपक्रमांना प्रोत्साहने :-**
सूक्ष्म, लघू व मध्यम उपक्रमांना सामुहिक प्रोत्साहन योजना-२०१३ अंतर्गत एकत्रित आर्थिक सवलती खालील नमुद तक्त्यातील मर्यादा व योजनेच्या अटी व शर्तीच्या अधीन राहून देण्यात येतील.

विभाग वर्गीकरण	अनुज्ञेय भांडवली गुंतवणूकीच्या टक्केवारीत प्रोत्साहनांची आर्थिक मर्यादा	पात्रता कालावधी
१	२	३
अ	--	७
ब	२०	७
क	४०	७
ड	७०	१०
ड+	८०	१०
विना उद्योग जिल्हा	९०	१०
नक्षलग्रस्त जिल्हा	१००	१०

- **औद्योगिक विकास अनुदान :-** राज्यातील अ वर्गीय तालुके वगळता इतर भागातील पात्र घटकांना त्यांनी उत्पादन केलेल्या पात्र उत्पादनावर (फिनिशड प्रॉडक्ट) स्थानिक विक्रीवरील मूल्यवर्धित कर वजा इनपुट टॅक्स क्रेडीट किंवा शून्य यापैकी जे जास्त असेल तेवढा मूल्यवर्धित कर अधिक केंद्रीय विक्रीकर अधिक इनपुट टॅक्स क्रेडीटच्या प्रमाणात शासन निर्णयात नमुद मर्यादेनुसार औद्योगिक अनुदान दरवर्षी अनुज्ञेय असेल.
- **वीज कर माफी :-** विदर्भ, मराठवाडा, उत्तर महाराष्ट्र या विभागातील तसेच कोकण विभागातील रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग या जिल्हयातील (अ वर्गीकृत तालुके वगळता) नवीन सूक्ष्म, लघू व मध्यम पात्र उद्योग घटकांना विद्युत देयकापोटी रु.१/- प्रति युनिट व राज्याच्या इतर भागात (अ वर्गीकृत तालुके वगळता) रु.०.५० प्रति युनिट या दराने उत्पादनाच्या दिनांकापासून तीन वर्षांसाठी अनुदान देणे अनुज्ञेय राहिल.

- **व्याज अनुदान :-** राज्यातील अ व ब तालुके वगळता, इतर भागातील पात्र उद्योग घटकांना, पात्रता कालावधीसाठी त्यांनी स्थिर भांडवली मालमत्ता संपादन करण्याकरिता घेतलेल्या मुदत कर्जावर ५% पर्यंत व्याज अनुदान संबंधित पात्र घटकाने त्यात त्या वर्षासाठी वापरलेल्या व भरलेल्या वीज देयकांच्या रकमेच्या मर्यादेपर्यंत अनुज्ञेय असेल.
- **अन्न प्रक्रिया उद्योग :-** राज्यातील अ वर्ग तालुके वगळता इतर भागातील अन्न व प्रक्रिया उद्योगांवर भर देण्याच्या दृष्टीकोनातून भांडवली गुंतवणूकीच्या टक्केवारीत द्यावयाच्या प्रोत्साहनाच्या आर्थिक मर्यादेपेक्षा अतिरिक्त १०% औद्योगिक विकास अनुदान देण्यात येवून पात्रता कालावधीत १ वर्षाची वाढ करण्यात येईल.
- **उर्जा लेखा परिक्षण व पाणी लेखा परिक्षण :-** राज्यातील पात्र घटकांच्या उर्जा लेखा परिक्षण व पाणी लेखा परिक्षणासाठी झालेल्या एकूण खर्चाच्या ७५% व जास्तीत जास्त अनुक्रमे रु.२.०० लाख व रु.१.०० लाख इतका परतावा अनुज्ञेय राहिल. हे लेखा परिक्षण निवड केलेल्या यादीतील संस्थाकडून करण्यात येईल.
- **ईतर प्रोत्साहने :-** सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांचा दर्जा वाढ व स्पर्धात्मकतेसाठी गुणवत्ता प्रमाणपत्र, संशोधन व विकास कार्यक्रम, तंत्रज्ञान वृद्धी, प्रदूषणमुक्त उत्पादन उपाययोजना व पेटंट रजिस्ट्रेशन इ.साठी देय असलेली प्रोत्साहन सुधारीत करून पुढे चालू ठेवण्यात येतील.
- **मुद्रांकशुल्क माफी :-** वरील प्रोत्साहना शिवाय नविन व विस्तरीतकरण करीत असलेल्या अ व ब वर्गीकृत तालुके वगळता इतर तालुक्यातील पात्र सुक्ष्म, लघु व मध्यम उपक्रमांना गुंतवणूक कालावधीत जमीन संपादनासाठी (असाईनमेंट, लीज व विक्री प्रमाणपत्रासह) व मुदत कर्जासाठी मुद्रांक शुल्कातून १००% सूट देण्यात येईल.
- **उपरोक्त योजनेची सविस्तर माहिती व शासन निर्णय क्र.साप्रोयो-२०१३/(सीआर-५४)/उद्योग-८/दि.०१.०४.२०१३ हा महाराष्ट्र शासनाच्या संकेतस्थळावर उद्योग, उर्जा व कामगार विभागांतर्गत उपलब्ध आहे. संकेतस्थळ शासन निर्णय क्रमांक 201304091555217210.**